

НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ ПО ТУРИЗЪМ
МИНИСТЕРСТВО НА ТУРИЗМА

ПРОТОКОЛ

**ОТ ЗАСЕДАНИЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ПО ТУРИЗЪМ (НСТ),
ПРОВЕДЕНО НА 22.07.2019 г. – к.к. Златни пясъци**

Поканени: 51 члена на НСТ, вкл. председател и заместник-председател и 7 наблюдатели.

Присъствали членове на НСТ, вкл. председател и заместник-председател:

1. **Николина Ангелкова**, министър на туризма и председател на НСТ;
2. **Ирена Георгиева**, заместник-министър на туризма и заместник-председател на НСТ;
3. **Слава Йорданова**, държавен експерт, Министерство на икономиката (представява **Лилия Иванова**, заместник-министър на икономиката);
4. **Евгения Евгениева**, младши експерт, Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (представява **Димитър Геновски**, заместник-министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията);
5. **Искрен Ангелов**, началник на отдел, Министерство на труда и социалната политика (представява **Лазар Лазаров**, заместник-министър на труда и социалната политика);
6. **Трайчо Георгиев**, Областна дирекция на Министерство на вътрешните работи Варна (представява **Стефан Балабанов**, заместник-министър на вътрешните работи);
7. **Лилия Топалова-Мартинез**, Министерство на младежта и спорта (представява доц. **Стоян Андонов**, заместник-министър на младежта и спорта);
8. **Константин Арабаджиев**, Комисия за защита на потребителите (представява **Димитър Маргаритов**, председател на Комисия за защита на потребителите);
9. **Васил Панов**, директор на дирекция „Контрол“ в ЦУ на Национална агенция по приходите (представява г-жа **Галя Димитрова**, изпълнителен директор на Национална агенция по приходите);
10. **Ирина Найденова**, заместник-председател на УС на Асоциацията на българските туроператори и туристически агенти (представява **Даниела Стоева**, председател на УС на Асоциацията на българските туроператори и туристически агенти);
11. **Светлана Атанасова**, председател на Българска асоциация на туристическите агенции;
12. **Георги Щерев**, председател на УС на Българска хотелиерска и ресторантьорска асоциация;
13. **Мартин Захариев**, заместник-председател на Национален борд по туризъм;

14. **Маргита Тодорова**, Национална асоциация по СПА и уелнес туризъм (представява Станимир Станков председател на Национална асоциация по СПА и уелнес туризъм);

15. **Георги Дучев**, изпълнителен директор на Българска асоциация на професионалистите в мениджмънта на хотели;

16. **Пантелей Мемцов**, Регионална туристическа асоциация Родопи;

17. **Сийка Кацарова**, изпълнителен директор на Български съюз по балнеология и СПА туризъм

18. **Димчо Тодоров**, Българска асоциация на експертите в туризма

19. **Дотко Дотков**, директор „Туристически услуги”, Златни пясъци АД (представява Ивайло Чеварганов, изпълнителен директор на Златни пясъци АД);

20. **Адв. Йоана Лалова**, представител на Национално сдружение на българските превозвачи;

21. **Георги Щерев**, представител на национално представените работодателски организации в България;

22. **Соня Георгиева**, представява Иван Портних, председател на Организация за управление на Варненски черноморски туристически район;

23. **Соня Енилова**, изпълнителен директор на Организация за управление на Бургаски черноморски туристически район;

24. **д-р Костадин Коев**, председател на Организация за управление на туристически район Родопи

25. **Таня Станчева**, представява Георги Икономов, председател Организация за управление на Рило-Пирински туристически район;

26. **Константин-Кирил Иванов**, представява Любозар Фратев, председател Организация за управление на Тракийски туристически район;

27. **Сребра Касева**, представител на Организация за управление на туристически район „Долината на розите“

28. **д-р Юлиян Найденов**, представява Пламен Стоилов, председател на Организация за управление на Дунавски туристически район;

Присъствали наблюдатели:

1. **Анатолий Величков**, заместник-министър на отбраната;
2. **Маноела Георгиева** - началник на политическия кабинет на заместник министър-председател по икономическа и демографска политика.

Отсъствали членове и наблюдатели:

1. **Николай Копринков**, съветник по вътрешна политика и гражданско общество, Администрация на Президента;

2. **Росица Велкова-Желева**, заместник-министър на финансите;
3. **Инж. Валентин Йовев**, заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството;
4. Заместник-министър на външните работи;
5. **Амелия Гешева**, заместник-министър на културата;
6. **Светлана Йорданова**, заместник-министър на здравеопазването;
7. **Атанаска Николова**, заместник-министър на околната среда и водите;
8. **Петър Николов**, заместник-министър на образованието и науката;
9. **Атанас Добрев**, заместник-министър на земеделието и храните;
10. **Жечо Станков**, заместник-министър на енергетиката;
11. **проф. Николай Проданов**, заместник-министър на правосъдието;
12. **д-р Дамян Илиев**, изпълнителен директор на Българска агенция по безопасност на храните
13. **Вероника Кънева**, председател на Асоциация на къщите за гости в България;
14. **Венцислав Кръстев** председател на Сдружение „Туризм“;
15. Представител на Съюз на инвеститорите в туризма;
16. **Михаил Абаджиев**, председател Национална асоциация Хотел, Ресторант, Кафетерия – ХоРеКа;
17. **Ричард Алибегов и Павлин Петров**, представители на Българска асоциация на заведенията;
18. **Георги Икономов**, кмет на община Банско и представител на Национално сдружение на общините в България;
19. **Юлиан Ревалски**, председател на Българска академия на науките;
20. **Йеромонах Никанор**, Българска православна църква.

Присъствали външни лица:

1. **Пламен Раловски**, представител на Националния борд по туризъм
2. **Пламен Кацаров**, представител на Националния борд по туризъм
3. **Калоян Спасов**, представител на Националния борд по туризъм
4. **Павлин Косев**, Варненска асоциация на ресторантьорите и хотелиерите

Секретариат на НСТ:

Лиляна Кирчева-Арсова, директор на дирекция „Туристическа политика“ и секретар на НСТ, МТ;

Андреана Каишева, главен експерт в отдел „Стратегическо планиране и продуктова политика в туризма“ към дирекция „Туристическа политика“, МТ;

Миглена Куцева, старши експерт в отдел „Стратегическо планиране и продуктова политика в туризма“ към дирекция „Туристическа политика“, МТ.

Представители на Министерство на туризма:

1. Ани Хараламбиева, директор на дирекция „Маркетинг и реклама в туризма“;
2. Албена Методиева, началник на отдел „Изложения, събития и информация“;
3. Венелина Червенкова, началник на отдел „Стратегическо планиране и продуктова политика в туризма“

Заседанието се проведе при следния дневен ред:

- т. 1. Представяне на Годишната програма за национална туристическа реклама за 2020 г.
- т. 2. Резултати от сезон Зима 2018/2019 г., междинна оценка и прогноза за сезон Лято 2019 г.
- т. 3. Разни

Поканата, дневният ред и материалите към него са изпратени на всички членове на НСТ по електронна поща от секретариата на НСТ в определения срок преди датата на заседанието.

Откриване на заседанието

Г-жа Ирена Георгиева приветства с добре дошли всички присъстващи на заседанието на Националния съвет по туризъм (НСТ) и обяви, че заседанието може да се счита за редовно, тъй като има необходимия кворум. Тя приветства домакините на заседанието и поздрави новите членове на Съвета след извършената ротация, а именно Пантелей Мемцов, представител на Регионална туристическа асоциация Родопи, Сийка Кацарова, представител на Български съюз по балнеология и СПА туризъм, Димчо Годоров, представител на Българска асоциация на експертите в туризма, представителя на Златни пясъци АД, адвокат Лалова, представител на Национално сдружение на българските превозвачи и Георги Щерев, като представител освен на БХРА и на национално представените работодателски организации. След това г-жа Георгиева предложи за гласуване предварително обявения дневен ред. След проведеното гласуване г-жа Георгиева обяви, че няма гласували против, както и въздържаха се и даде думата на министъра на туризма **г-жа Николина Ангелкова**.

Г-жа Ангелкова поздрави всички присъстващи. Тя отбеляза, че една от основните задачи

на заседанието на НСТ е приемането на Годишната програма за национална туристическа реклама през 2020 г., като припомни, че от създаването на Министерството на туризма е възприет подход през настоящата година да се одобрява Програмата за следващата година.

По отношение на резултатите, министър Ангелкова отбеляза, че още в началото на тази година от Министерство на туризма са информирали, че се очаква труден летен сезон. Тя допълни, че за да се вземат мерки, които да бъдат от полза за сектора, с цел преодоляване на проблемите и летният сезон през 2020 година да бъде с много по-добри резултати, е необходимо да се обединят усилията, които полага правителството, Министерството на туризма, местната власт и туристическия бранш. За да бъде България предпочитана целогодишна туристическа дестинация се изискват сериозни усилия и това не може да се случи в рамките на 2, 3 или 4 години. Г-жа Ангелкова информира участниците в заседанието, че към момента основна част заема летния туристически продукт и той формира почти 70 % от всички видове туризъм, като е радостен фактът, че през последните 2 години се наблюдава комбиниране с балнео и СПА, културно-исторически, винено-кулинарния, еко туризъм и др., но като цяло летният туризъм е водещ. В този смисъл г-жа Ангелкова отбеляза, че някои от мерките, които са заложили в Годишната програма за национална туристическа реклама в по-голямата си част са насочени към летния туризъм, като по този начин се цели да има една по-добра подготовка за летния сезон през 2020 г. и съответно по-добри резултати. Освен участията в изложенията, онлайн рекламата и други дейности, е предвидено в края на август да се обяви повече конкретика относно осигуряването на допълнителни средства най-вече по отношение на организирания туризъм и относно механизма, по който тези средства целево ще бъдат насочвани, за което има подкрепата както на премиера, така и на финансовия министър.

Г-жа Ангелкова отбеляза, че се води активен диалог с местните власти. Тя благодари на всички, които са се включили в създаването на Организациите за управление на туристическите райони, защото те могат да определят фокуса, който е важен за всеки един район. В тази връзка министър Ангелкова допълни, че Министерството на туризма е спечелило проект за финансиране по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” и в момента са в процес различни процедури за маркетингови стратегии и анализи за районите, които да подпомогнат работата на ОУТР.

Г-жа Ангелкова отбеляза, че рекламата е изключително важна, но е важно и това което се среща на място и в този смисъл тя се обърна към туристическия бранш с молба всеки един от тях да направи анализ на ситуацията и да преценят какво е необходимо да се промени, за да може в крайна сметка туристическата услуга, която се предлага да се подобри и да се повиши интереса към България като туристическа дестинация.

Тя благодари на бранша за усилията, които полагат за да бъде България разпознаваема на туристическата карта, но секторът е изключително динамичен и с много сериозна конкуренция и е необходимо непрекъснато да се надгражда това, което е постигнато съвместно.

Министър Ангелкова информира участниците в заседанието, че Годишната програма за национална туристическа реклама обръща внимание както на целевите ни пазари, така и перспективните такива, за да може да се работи и по двете направления. Тя допълни, че бюджетът за реклама е малък, като за тази година е в размер на 11 млн. лв., а за догодина той ще бъде увеличен.

По отношение на летния туризъм, г-жа Ангелкова информира, че това което се очакваше по отношение на спадовете на пазарите Русия и Германия, се потвърждава от данните към момента. По отношение на пазари Русия и Турция, в момента се обсъжда с вицепремиера и министър на външните работи г-жа Захариева за възможността за издаване на многократни туристически визи.

Г-жа Ангелкова обръна внимание също на това, че предстои финално да бъде внесен в Министерски съвет Закон за изменение и допълнение на Закона за туризма и че една от промените, които се предвиждат е в частта за статута на националните курорти – тема, която е обсъждана много дълго време. Националните курорти са изключително важни, защото те са лицето на българския туризъм и в тях е най-голямата концентрация на туристи и в този смисъл техният особен статут е важно да бъде детайлизиран със Закона. Тя каза, че обобщеният материал и предвидените текстове за националните курорти ще бъдат изпратени отново на всички, за да се запознаят с тях.

Друго на което г-жа Ангелкова обръна сериозно внимание беше Единната система за туристическа информация (ЕСТИ). Тя отбеляза, че имайки предвид необходимостта от време за да бъде въведена ЕСТИ в работата на бранша, е даден гратисен период до 1-ви октомври 2019 г. Към момента данните по отношение на тези, които са се включили към системата са изключително незадоволителни, като от над 18 000 места за настаняване към момента по-голямата част от места за настаняване все още не са свързани със системата. Г-жа Ангелкова отбеляза, че след 1-ви октомври ще се налагат санкции за неизпълнение на това задължение по Закона. Тя изрази разочарование от факта, че темата се negliжира и че не желае да се стига до момент, в който да се започне процедура по отнемане на категорията и тогава всички да се втурнат да се свързват към системата. Тя допълни, че при необходимост отново ще се изпратят експерти за обучение.

Министър Ангелкова информира, че ѝ предстоят срещи и разговори със всички Chief executive officer, CEO на големите туроператори, за да имат предвид дестинацията и да

запазят капацитета, които са имали към България. В заключение тя благодари на всички участници в заседанието на НСТ и допълни, че очаква бележки и коментари, както и идеи и предложения.

Т. 1 Представяне на Годишната програма за национална туристическа реклама за 2020 г.

След това г-жа Георгиева даде думата на **Ани Хараламбиева** за представяне на Годишната програма за национална туристическа реклама за 2020 г.

Г-жа Хараламбиева отбеляза, че ще продължи активната работа за надграждане, за да има устойчиви резултати. Тя каза, че се предвижда да продължи участието на различни изложения, като се очакват предложения за други специализирани изложения или такива, които не са включени в настоящия проект на Програмата. Ще продължи рекламата в световните телевизионни медии, в това число и дигиталните им канали. Във всяка една комуникационна кампания, както за насърчаване на вътрешния туризъм, така и за насърчаване на международния входящ туризъм, се залага на онлайн рекламата. **Г-жа Хараламбиева** допълни, че е идентифицирана необходимост от създаване на единна комуникационна идентичност на бранд България чрез базова творческа концепция и визия.

След това **г-жа Георгиева** даде думата на **г-жа Сийка Кацарова**.

Г-жа Сийка Кацарова благодари на министър Ангелкова за подкрепата и сътрудничеството във връзка с каузата на БУБСПА - България да присъства на картата на европейските застраховани и здравноосигурени граждани. Тя допълни, че ще предложат 2 специализирани изложения на пазар Германия, свързани с тази тема.

Г-жа Светлана Атанасова поздрави Министерството на туризма за изготвената Годишна програма за национална туристическа програма. Тя даде предложение по отношение на програмата за участие в международни туристически изложения през 2020 г., като отбеляза, че липсват основни пазари, които през последните години не са много добре представени в България. **Г-жа Атанасова** даде пример със Северна Европа, която според нея е един определящ пазар, но са съжаление с отрицателни данни през последните години.

Г-жа Атанасова допълни, че в Годишната програма няма нито една скандинавска държава. Също така тя отбеляза, че липсва участие в борси в Бенелюкс.

По отношение на бюджета за реклама, тя добави, че 11 млн. лева са изключително малко и България ще остане без реклама на международния туристически пазар.

Тя също така добави, че е необходимо да се обърне повече внимание и на по-малки туроператори, както и да се отдели внимание на работата с авиокомпаниите, защото работата на туристическия бранш изключително зависи от работата на авиопревозвачите.

След това думата взе г-жа **Сребра Касева**, която даде предложение относно календара на предстоящите събития през 2020 г., включени в Годишната програма. Тя отбеляза, че събитието през месеци май-юни в Казанлък не се нарича вече Празник на розата, а Фестивал. Тя предложи също така в календара да бъдат включени и Тракийските празници през август, както и честванията на подвига на четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа.

След това думата взе г-жа **Ирина Найденова**. Тя отправи предложение всички становища, които се изпращат да бъдат предоставени на членовете на Националния съвет предварително, например писмото, което АБТТА е изпратила до Министерство на туризма да бъде разпратено до всички членове на Съвета, за да бъдат запознати предварително с получените становища и също така ще бъде минимизирано времето за изказване по време на заседанието.

По отношение на Годишната програма за национална туристическа реклама г-жа **Найденова** отчете като положителна тенденция, това че документът е изпратен достатъчно време по-рано, за да могат да се запознаят подробно с него. Тя отчете, че документът е по-добър от предходния, но няма как без сегментирана статистическа информация да се дадат конкретни предложения за маркетинг и реклама. Затова тя предлага подобряване и сегментиране на информацията и подаване на по-подробна статистическа информация от Националния статистически институт. Г-жа **Найденова** добави, че в такава кризисна година анализът трябва да бъде по-задълбочен. Тя отбеляза, че предлага също да бъде допълнена националната туристическа реклама с инструментариума на В2В форуми между български и чужди туроператори. Тя изрази становище, че подкрепя мнението на БАТА, че на нашия пазар има по-малки туроператори, с които трябва по пазари и сегменти да се работи. В заключение, г-жа **Найденова** каза, че всички мерки, които се предприемат не са достатъчни, ако няма обезпечените транспортни дадености по дадени пазари и каквито и намалявания на цени да се правят, няма как да се привлекат повече туристи.

След това думата взе г-н **Мартин Захариев**, който изрази задоволство, че тазгодишният документ за национална туристическа реклама надгражда документите от предходни години, той е много по-задълбочен и осъвременен с оглед на световните трендове. Той обърна внимание обаче, на това, че парите все така остават същите и въпреки по-добрите и по-задълбочени документи упорството на Правителството да нефинансира този сектор правопрпорционално става все по-голямо. Г-н **Захариев** отбеляза, че е радостен от факта, че все пак министър **Ангелкова** е намерила правилния подход, за да се осигури допълнително финансиране.

Г-н **Захариев** допълни, че в Годишната програма е записано, че „Министерството на

туризма идентифицира необходимост от създаване на единна комуникационна идентичност на бранд България чрез базова творческа концепция и визия. Планира се създаването и прилагането на единен творчески подход и визуална концепция за комуникиране на бранд България, като целогодишна предпочитана и сигурна туристическа дестинация.” В тази връзка той попита дали това означава ребрандиране на съществуващата визуализация в момента, промяна на нейния слоган и всички последващи от това решения и документи, защото от документа не става ясно какво по-точно предвижда Министерството. Г-н Захариев добави, че образът на една страна и това как тя изглежда погледната отвън е толкова важен както за настоящото, така и за всички следващи поколения. Той отбеляза, че е от ключово значение как изглежда марката България и как може да се печели от нея. Той подчерта, че много важни са изкуството, културата, спорта, инфраструктурата, транспортната свързаност, та дори и публичния образ на лидерите на страната.

Друго, което г-н Захариев добави беше, че секторът работи без необходимата информационната обезпеченост. Той даде пример за това, че министър Ангелкова споменава за 18 000 места за настаняване, а според националната статистика към 2019 г. има 3458 места за настаняване и това разминаване е недопустимо.

Министър Ангелкова отговори, че националната статистика не отчита местата за настаняване под 10 легла и в този смисъл ЕСТИ е толкова важна.

Г-н Захариев отбеляза, че 2019 г. е преломна в сектор туризъм, поради 2 причини, първата от които е, че за първи път започват да излизат наяве проблеми и затова и има резултати като през настоящия летен сезон. Втората причина е, че за първи път ЕСТИ ще въведе ред в една система, в която има пълна емпиричност на данните, с които работи сектора. Г-н Захариев допълни, че има колосални разминавания, като например според НСИ има 335 хил. легла, а само толкова са леглата в Слънчев бряг и именно ЕСТИ е системата, която трябва да сложи ред. Той даде още за пример, това че в Регистъра на категоризираните места за настаняване, воден от Министерството на туризма, по отношение на категоризираните места за настаняване почти всички нямат обявени легла, с изключение на 4 и 5 – звездните. Той допълни, че това се дължи на факта, че местата за настаняване с 1 и 2 звезди се водят по регистър от кметовете, които или не знаят как да си свършват работата или са безхаберни.

Г-н Захариев отбеляза, че националната статистика регистрира 40 % запълняемост на легловата база, което е отчайващ резултат. Той припомни, че хотелите в България през 2000 г. са били 630 бр., през 2007 г. – 1520 бр., а сега са почти двойно. Това свръхзастрояване постигнато за почти 20 години, според г-н Захариев, не е осмислено и съобразено нито с инфраструктурата на държавата, нито с екологията, нито с капацитета на

пречиствателните станции, нито със свързването с електроснабдяването, нито с ВИК и т.н. и затова днес хотелите имат 40 % запълняемост, а някои имат и по-малко.

Г-н Захариев предложи в следващата Годишна програма за национална туристическа реклама да се включи взаимодействие с ИКТ сектора, както и търговските аташета към Министерство на икономиката да имат ролята на официални посланици на българския туризъм.

След това думата взе г-н **Георги Щерев**, който по отношение на Годишната програма изрази мнение, че е очаквал в тази кризисна ситуация за пазари Германия и Русия да види конкретни мерки, които ще се предприемат. Той каза, че е много важно да се проведат срещите със Chief executive officer, CEO на големите туроператори, за които министърът на туризма споменава, защото според индикациите, в резултат от разговорите с големите туроператори и техните агенти, ако до 15 август, максимум до 30 август не се даде уверение, че ще се направи нещо по т.н. субсидиране на чартъри, се очаква сериозно съкращаване на летателната програма. Това е много важен въпрос и трябва да се види какво следва да се направи и да се предприемат мерки. Г-н Щерев допълни, че не става ясно дали предвиденият бюджет включва и общинските бюджети за формирането на този фонд или той ще бъде само от републиканския бюджет. Според него, ако финансирането се формира, като се включва бюджета на общините, то няма да има резултат.

Г-н Щерев допълни, че ще предостави писмено становище в рамките на една седмица, но със сигурност към момента може да каже, че ще настояват за фокус върху борсите в Лайпциг, Мюнхен, Цюрих, както и за борси в Русия. Той добави, че следва да се гледа от интерес на пазара, а не от интерес на 2-3 участника. Г-н Щерев каза, че във връзка със срещите с туроператорите следва да се направи анонс, да се покаже, че България е загрижена и ще положи усилия, за да стимулира пазара. Това, което могат да направят хотелиерите и което правят и към момента, е че се стремят да предоставят качествен продукт и да предлагат добри цени, като за тази година цените от януари до момента са на -30%. Другото, което може да се направи и което правят други конкурентни държави, е да се намеси държавата, за да покаже, че този бранш е съществен за нея.

Думата взе г-жа **Соня Енилова**, която от името на Организация за управление на Бургаски туристически район изрази благодарност към Министерството на туризма и дирекция „Туристическа политика“ за методическата помощ, която оказват. Тя допълни, че разчитат изключително много на проекта, който се изпълнява от Министерството и в този смисъл помоли за повече яснота, повече конкретика относно дейностите, включени в този проект. Г-жа Енилова добави, че е информирана, че ще има доставка на оборудване – офис мебели и компютри, стратегически и рекламни материали. Тя предложи тези рекламни материали

да бъдат включени в Годишната програма за национална туристическа реклама, защото те дефакто са реклама на регионите.

Друго, което предложи г-жа Енилова, беше в процеса на изработване на стратегическите документи да се даде по-голяма възможност на самите членове на ОУТР да участват при изработването на тези документи.

Г-жа Енилова отправи още едно предложение, а именно в Годишната програма за национална туристическа реклама да бъде включено изработване на анализи относно удовлетвореността на туристите, които почиват в морските и зимните курорти.

На базата на тези анализи след това да се правят планове за последващи стъпки и преодоляване на трудностите и слабостите, които има във всеки един регион. Тя добави, че такава дейност е съществувала преди години.

След това думата взе г-н Пламен Раловски, който изрази становище, че трябва да има национални туристически представителства на възловите пазари.

Г-н Пламен Кацаров допълни, че е изключително важно, ако се вземе решение за съфинансиране на чартърите, това да се случи не по-късно от края на август месец, тъй като в момента приключва договарянето и се съставят самолетните програми, с които ще определи какъв ще е капацитетът за следващата година. Това решение е важно да бъде комуникирано навреме.

Г-н Галин Георгиев, предложи да се обърнем с молба към Министерство на икономиката търговските аташета да представят анализи за туристическия пазар за всяка една страна. Според него това ще бъде полезно за бранша, като фирмите например ще знаят какъв е изходящият поток примерно от Холандия, какви са предпочитанията на тези туристи, кои са основните играчи на пазара. Друго, което той отбеляза, че е известно, че има реклама на България в CNN, Euronews, BBC, обаче не е ясно има ли такава реклама в националните канали в Полша, Швеция или Холандия. Вероятно тази информация е налична в Министерството на туризма, но тя не достига до тях.

Г-н Галин Георгиев отбеляза, че Годишната програма за национална туристическа реклама е много добре направена, но никъде в документа не е разписано какви пари са предвидени за различните мерки, за различните дестинации. В тази връзка той попита каква е сумата предвидена за реклама на пазар Русия и каква е сумата, инвестирана миналата 2018 г. за реклама на този пазар. Той допълни, че същият въпрос може да бъде зададен по отношение на Полша и Чехия.

Г-жа Ирена Георгиева отговори, че към момента не би могла да цитира точна сума, като допълни, че средствата, изразходвани за реклама влизат в Отчета на бюджета на Министерството на туризма, който е публичен и достъпен на сайта на Министерството.

Що се отнася до въпроса какви пари ще бъдат изхарчени по предложената Програма, това е дейност, която ще се уточни след приемането и конкретизирането на рамката за национална туристическа реклама през 2020 г. Тя допълни, че в рамките на 11-те млн. лв., които са предвидени по програма „Развитие на Националната туристическа реклама и международно сътрудничество в областта на туризма“, ще може да се разпростират различните дейности, които в момента се планират, като в тази сума не влизат финансовите средства за подпомагането на организирания туризъм, за които министър Ангелкова усилено работи в момента. Г-жа Георгиева използва момента, за да отговори на г-н Щерев, че доколкото тя е запозната става дума за средства от държавния бюджет, а не на общините. Предстои да се уточни процедурата, по която ще бъдат акумулирани и харчени тези средства, като към момента текат разговори с Министерство на финансите. Механизмът ще се конкретизира до края на август месец.

Г-жа Найденова попита дали тези 11 млн. лева са за всички дейности по реклама.

Г-жа Ирена Георгиева уточни, че Министерството на туризма може да изразходва средства по 2 бюджетни програми – "Подобряване на политиките и регулациите в сектора на туризма" и „Развитие на Националната туристическа реклама и международно сътрудничество в областта на туризма“. Програмата за реклама на националния туристически продукт е именно тази, която в момента се обсъжда. Финансовите средства са утвърдени в бюджета на Министерството, а отделно средствата за ресор „Туристическа политика“ за устойчиво развитие на туризма са в размер на 2 млн. лева. Г-жа Георгиева отбеляза, че отчетът на бюджета за миналата година е публичен на сайта на Министерството на туризма и в него има разбивка по програми.

Г-н Георги Щерев допълни, че има в момента има представители за пазари Русия и Германия и е редно да се чуе тяхното обяснение.

Г-жа Ирена Георгиева уточни, че непосредствено след заседанието на НСТ предстоят срещи с туроператори работещи на пазари Русия и Германия.

Г-жа Георгиева отговори на г-н Раловски, че би било добре да имам представители на Министерството на туризма както на пазари Русия и пазар Германия, така и на другите основни пазари. Тя добави, че се работи в посока да се компенсира невъзможността за назначаване на представители на останалите пазари чрез по-пълноценно използване на Службите за търговско-икономически въпроси. Винаги, когато е искана информация за това как се развиват дадени явления или тенденции на пазари, на които нямаме представители, колегите са помагали. Заместник-министър Георгиева отчете разликата в това да има служител на собствен щат, но възможностите към момента са такива.

Г-н Георги Щерев сподели, че би искал да получава по-подробна и детайлна информация

от Пламен Бакалов за България на пазар Германия, както и обърна внимание, че тази година от Програмата е отпаднало изложението Holiday world в Прага, въпреки, че на пазар Чехия се наблюдават ръстове.

Г-жа Георгиева допълни, че има срок, в който да се дадат допълнителни предложения към Годишната програма и тогава ще се види с какви средства се разполага и да се прецени как да се реструктурира бюджета за рекламата, ако това е възможно.

Г-н Щерев предложи на места да се намали квадратурата на щандовете, за да може да се осигурят пари за други щандове.

Г-жа Георгиева предложи на членовете на НСТ в срок до 15 август 2019 г., да предоставят своите коментари и предложения по проекта на Годишната програма за национална туристическа реклама за 2020 г.

Г-н Щерев допълни, че тяхното становище е същото като от миналата година.

Г-жа Ирина Найденова взе думата, като каза, че това е документът (Годишната програма за национална туристическа реклама за 2020 г.), с който министърът на туризма ще отиде в Министерството на финансите, за да иска финансов ресурс и добави, че към Програмата следва да има анализ и предложени мерки с финансови параметри.

Г-жа Георгиева отговори, че в момента се водят разговори с Министерство на финансите за допълнителния финансов ресурс и добави, че е много важно да се покаже какъв е приносът на туристическия сектор към бюджета на държавата, става въпрос за коректно внесените данъци, включително и туристическия данък, нещо което се отчита като проблем на сектор Туризмъ. В този смисъл ЕСТИ е много важна. Към момента данните показват, че местата за настаняване са 18 153 и въпреки критиките към Министерството на туризма, че не прави нищо за въвеждане на ЕСТИ, сега когато е дадена възможност и реална и тестова среда, активността е изключителна ниска. В този смисъл трябва да се убеди Министерство на финансите, че секторът наистина заслужава тези допълнителни средства, които иска и е коректен данъкоплатец.

Г-н Мартин Захариев предложи Министерство на туризма на есен да организира Национална конференция с ИКТ сектора, като визира Българска асоциация по информационни технологии, БАСКОМ, ТехноЛогика, IBM, Microsoft, водещи софтуерни компании в България, като Софтуер груп и др., във връзка с това да се даде възможността да се институционализира цифровата трансформация в сектора като политики от страна на Министерството и да се положат усилия за създаване на уърк шопове в рамките на тази среща между отделни хотелиери и ИКТ фирми – български и международни, като при B2B срещите секторът може да почерпи знания и бизнес решения за развитието на сектор Туризмъ. ИКТ секторът е ключовият партньор на туризма. Подценяването на дигиталната

трансформация в туризма според г-н Захариев ще доведе до резултати след години, в които сектор Туризм да бъде напълно неконкурентоспособен на международната карта.

Г-н Георги Щерев сподели за проведена среща с Технологика по отношение на ЕСТИ, на която са помолили за съдействие от страна на Министерството да се елиминира двойното въвеждане на данни - един път за Clock и един път за ЕСТИ. По този повод той предложи да се проведе среща в Министерството на туризма на тази тема.

Г-жа Георгиева информира, че в тази връзка в Министерството на туризма е проведена среща и е поет ангажимент за този ясно открит проблем относно интеграцията на системите. Тя допълни, че проблемът е при хотелите със собствени системи за регистрация на настаняванията. ЕСТИ дава възможност да се развие и собствена система за настаняване.

Г-жа Георгиева предложи да бъде гласувана рамката на националната програма за туристическа реклама за 2020 г., с уточнението че до 15.08.2019 г. ще бъдат изпратени предложения.

Проектът на Годишната програма за национална туристическа реклама беше приет от членовете на НСТ с 3 гласа „въздържал се“.

Т.2. Резултати от сезон Зима 2018/2019 г., междинна оценка и прогноза за сезон Лято 2019 г.

Г-жа Ирена Георгиева даде думата на г-жа Лиляна Арсова, директор на дирекция „Туристическа политика“ да представи резултатите от сезон Зима 2018/2019 г., междинна оценка и прогноза за сезон Лято 2019 г.

Г-жа Лиляна Арсова представи първо резултатите от зимен сезон 2018/2019 г. спрямо зимен сезон 2017/2018 г. по показатели свързани с международен туризъм, а именно 1,3% малък спад на посещенията на чуждестранни туристи, 4,6% ръст на приходите от входящ туризъм, 8,3% ръст на пренощувалите чужденци в места за настаняване 4 и 5 звезди, т.е към настоящия момент се отчита по-висок интерес от високоплатежоспособни туристи.

Г-жа Арсова представи резултатите и по показатели, свързани с вътрешния туризъм - 2,2% ръст на пренощувалите българи в места за настаняване с 10 и повече легла по данни на Националния статистически институт, 1,3% ръст на ношувките от български граждани в места за настаняване с 10 и повече легла, 7,3% ръст на приходите от ношувки на българи.

Г-жа Арсова отбеляза, че по цитираните показатели може да се направи извод, че в много отношения зимен сезон 2018/2019 г. е по-силен от зимен сезон 2017/2018 г., след което добави, че за втори пореден зимен сезон се отчитат рекордните над 1,6 млн. посещения на чуждестранни туристи. Резултатите са почти идентични на миналия зимен сезон, увеличен е броят посещения на България с цел почивка през зимния сезон

Г-жа Арсова добави, че по отношение на 12-те водещи пазара се наблюдава спад от Гърция, Турция и Румъния, т.е. от Балканските пазари, но важно постижение е ръстът на туристическите посещения от пазари като Великобритания с 48% за зимния сезон, Полша с 32,5%, Украйна с 7,8%, и Русия с 6,3%

Г-жа Арсова обърна внимание, че само до преди няколко години се наблюдава нисък интерес от страна на високо платежоспособните туристи към дестинация България, като например през зимен сезон 2013/2014 г. пренощувалите в места за настаняване 4 и 5 звезди чужди туристи бяха едва 262 хил. Отчита се постепенно напредък и по тази цел като през зимен сезон 2018/2019 г. те вече са 406 хил. или 8 % повече спрямо зимен сезон 2017/2018 г.

Г-жа Арсова добави, че данните показват, че най-голям дял от всички нощувки от чужденци в местата за настаняване с 10 и повече легла през зимния сезон 2018/2019 г. (близо 32%) са реализирани в област Благоевград – основно в Банско, като на второ място е област София столица с 25%, а на 3-то и 4-то място - Софийска област и област Смолян.

Г-жа Арсова информира участниците в заседанието, че продължава тенденцията на увеличаване на броя на българите, които избират да почиват в страната. През зимен сезон 2018/2019 г. броят на отседналите в места за настаняване с 10 и повече легла достига близо 1,1 млн. като нараства с 2,2%. Туристопотокът от българи е по-равномерно разпределен между дестинациите. Най-много нощувки от българи в местата за настаняване с 10 и повече легла са реализирани в областите Смолян и Благоевград, което е свързано със ски туризма.

Като етапна прогноза за летен сезон 2019 г. г-жа Арсова отчете, като най-сериозен проблем ниските цени, които предлагат конкурентните ни морски дестинации. Въпреки това на този етап няма индикации за очакван сериозен спад на туристопотока през започналия летен сезон. Тя допълни, че засега прогнозата е за спад в рамките на 3% до 6% за страната, а по Черноморието 5% до 8%.

Г-жа Арсова информира, че на летище Варна броят на планираните полети за летен сезон 2019 г. е малко по-висок спрямо летен сезон 2016 г., но по-нисък спрямо летни сезони 2017 и 2018 г. Планираните полети на летище Варна от и до Великобритания са 623, като ръстът спрямо летен сезон 2018 г. е близо 28%, Чехия са 440. Планираните полети от и до Полша са 1043. Данните за редица важни пазари засега са близки или малко повече спрямо изпълнението през последните няколко летни сезона.

Г-жа Арсова също така информира, че на летище Бургас са планирани над 17 хил. излитачи и кацачи полета за летен сезон 2019 г. Резултатите са малко по-лоши спрямо летен сезон 2018 г., но по-добри спрямо летен сезон 2017 и летен сезон 2016 г.

В заключение г-жа Арсова отбеляза, че резултатите към момента показват, че зимен сезон 2018/2019 г. в много отношения е по-силен спрямо зимен сезон 2017/2018 г.; категорично по-добри са резултати в крилото на сезона април – май 2019 г. спрямо април – май 2018 г.; по-голям е броят планирани полети и на летище Варна и на летище Бургас за летен сезон 2019 г. спрямо признатия за много силен летен сезон 2016 г. и брой планирани полети сходни с почти рекордния летен сезон 2017 г.

Г-жа Арсова добави, че окончателните резултати ще зависят от: запълняемостта на полетите; резултатите на летище София, както и броя на влезлите туристи през останалите ГКПП в страната; метеорологичните условия; броят на българските туристи избрали да пътуват в страната.

Г-н Мартин Захариев предложи в следващия доклад за анализа на зимния сезон догодина да бъде включен още един индикатор – брой на продадените лифт карти от Юлен, Бороспорт, Пампорово АД, колко са на брой на фона на туристите пристигнали за зимен туризъм, с каква продължителност са полудневни, дневни, седмични. Също така той предложи и втори индикатор, като следва да се посочи от тези места за настаняване кои са таргетираны в 4 и 5-звездния сегмент. Според г-н Захариев тези индикатори ще спомогнат да се оцени икономически ефективността от категоризацията като инструмент на туризма.

Г-н Захариев отбеляза, че изминалият зимен сезон отбелязва и исторически рекорд по отношение на броя на чакащите на лифта в Банско и благодарение на „зелените организации“ вероятно догодина ще бъде подобрен.

Г-жа Светлана Атанасова постави въпрос за цените на лифт картите. Тя изрази становище, че в България цената на лифт картите е най-добре пазената тайна. Никой не знае какви ще са цените им за следващия сезон, а договорите вече са сключени. Тя отправи молба към Министерство на туризма да задължи, а в случай, че няма механизъм за това, да поиска информация за цените от операторите на лифтовете за следващия зимен сезон.

Г-н Мемцов допълни предложението на г-н Захариев за анализа на лифт картите - в частност ВИП картите да бъдат анализирани колко са продадени в ски пакет и колко на място.

т. 3. Разни

Г-жа Георгиева даде думата на г-н Панов относно Наредба № Н-18.

Г-н Васил Панов информира, че състоянието на системата на НАП е същото като ЕСТИ. Всички чакат края на септември да се регистрират. Към момента има само 190 регистрирани системи. Големите икономически оператори привеждат системите си и са готови да съдействат. Интересна на туристическия бранш рязко падна през миналата седмица. Предполагането беше, че процеса е сложен. Очевидно е, че всички се надяват

наредбата да бъде отменена. Това няма да се случи, но всички спряха да питат и да се интересуват. Срокът за регистрация беше до края на юли. След това бе удължен до края на септември. Опасенията са, че удължаването на сроковете за регистрация е удар по тези, които коректно са се регистрирали навреме.

Г-н Калоян Спасов, генерален мениджър на хотел „Ястребец“ и член УС на НБТ обърна внимание на г-н Панов, че в Наредбата много неща не са уредени. На последната среща с зам.-министър Димитров преди два месеца, се проведеха интересни разговори, в които се коментира как хотела е приравнен с будка и не може да вади междинни бележки без да е фискализиран. Има още неща които трябва да се изчистят в Наредбата, защото сега тя ги мотивира да излязат в „сивия сектор“, отколкото да работят съобразно нея. На секторно ниво не са уредени въпросите.

Г-н Панов констатира, че има фирми, които питат и се интересуват. Непрекъснато се провеждат срещи, но се притеснява, че масово всички са спрели да се регистрират. На всички проблеми е намерен съответния отговор, освен за фискалните бонове, но и на този проблем ще се намери решение. Колегите от МТ са отчели проблема, че когато всички започнат да се регистрират в края на срока – края на септември месец, ще стане проблем и системата може да се срине. Тези проблеми е следвало да бъдат отчетени още при общественото обсъждане на Наредбата. Никой не е реагирал и казал, че има проблеми. Предложенията бяха „Тази наредба не може да мине“, без конкретни предложения.

Г-н Захариев отговори, че не само че няма бездействие, а целия сектор е настръхнал и може да се потвърди от всички колеги – хотелиери и туроператори. Проведени са десетки срещи в НАП по темата. Това което г-н Панов твърди не е вярно. С прилагане на Наредбата България излиза от световния пазар. Излизаме от Booking, а това е Facebook на хотелиерството. Изключвайки глобалните мрежи за резервации не ни чакат добри времена.

Г-жа Кацарова допълни, че бизнеса се надява оттегляне на Наредбата с разумен срок и НАП ще разбере, че хотела не е резервационен магазин и големите резервационни канали не прилагат такива. Туризма е позитивен бранш. Тази Наредба трябва да бъде прецизирана. Към момента е неприемлива за бизнеса по начина по който е разписана.

Г-н Георги Щерев помоли МТ за съдействие по отношение на кореспонденцията, която БХРА водят с Министерство на образованието и науката. Също помоли за съдействие да се организира среща с МТСП за да се изчисти въпроса с чуждестранните работници. Поиска и съдействие за среща с ТехноЛогика по отношение на проблемите с ЕСТИ. Също има проблем с резервационните платформи, най-вече с Booking.

Г-жа Ирина Найденова заяви, че АБТТА води активен диалог с НАП, като те се отзовават на поканите за срещи. Тя допълни, че с г-н Панов са обсъдили някои проблеми, но според

нея тази Наредба от Наредба за плащанията се е превърнала в наредба за продажбите. Г-жа Найденова отбеляза, че е необходим секторен анализ, за да се видят проблемите и добави, че част от колегите, които правят хотелски резервации изнасят продажбите в съседни държави, поради невъзможност в България до края на септември да се справят със ситуацията. По този начин според г-жа Найденова се застрашават приходите на България. Г-жа Найденова апелира да се изготвят работещи закони и наредби, които да дадат възможност да предприемат правилните действия, така че приходите в бюджета да се увеличат. Тя заключи, че няма как туроператорският сектор да бъде приравнен с електронните магазини.

Г-н Пантелей Мемцов се обърна към членовете на Съвета от свое име и от името на д-р Костадин Коев, като информира, че в периода 10-12.10.2019 г. ще се проведе Международното изложение в Смолян, като темата на дебата, който ще се проведе по време на изложението ще бъде „Туристическите район – състояние, проблеми и перспективи“. В тази връзка, той отправи покана към всички присъстващи, да вземат активно участие по време на дебата, за да се очертаят проблемите в сектора Туризм и да се даде възможност, те да бъдат изпълнени със съдържание.

Министър Ангелкова отново постави въпроса за Наредба № Н-18, като информира членовете на Съвета, че с г-н Владислав Горанов – министър на финансите са провели нарочна среща по темата и предвиждат още една работна експертна среща с участието на представители на НАП за резервационните платформи Booking, Amadeus и др. Целта на срещата е да се направи демонстрация на системата и да покаже как функционира на практика и да се намерят решения на възникналите проблеми. До настоящия момент са проведени няколко срещи и колегите от НАП винаги са се отзовавали и съдействали. Тя предложи срещата да бъде насрочена в най-кратки срокове и реализирана с участието на МТ. Министър Ангелкова отбеляза, че Booking е много добра резервационна система, но много места за настаняване не са регистрирани в нея. Също така предложи на срещата да се обсъдят проблемите с конкуренцията на Airbnb, т.н. споделена икономика, които въздействат върху фиска и върху всички от туристическия бранш, които спазват действащото законодателство. Тя заяви, че проблемите се следва да се решават в режим на диалог.

Г-жа Ангелкова информира, че се предвижда в рамките на деня да бъдат проведени две срещи с туроператори от пазари Русия и Германия. Предвиждат се и други срещи по пазари. Тя допълни, че се очаква да се финализира правната рамка на механизма за организирания туризъм за крилата на сезона юни – септември и до края на август той да бъде обявен. Г-жа Ангелкова отбеляза, че от бранша може да информират техните

партньори за този механизъм, както и че тя също ще направи такава индикация към туроператорите. Тя добави че е много важно да се предприемат действия, за да няма пренасочване на капацитет, особено по отношение на седалките. Целта е да се постигне добър резултат и устойчивост за следващата година.

Министър Ангелкова благодари за присъствието и участието на членовете на Съвета. В заключение информира, че преди заседанието е проведена работна среща с представители на Съюза на собствениците за развитие на к.к. Златни пясъци и продължават интензивните срещи с всички, които са заявили желание за среща, като например с АБГТА, БАТА, БУБСПА, НБТ, БХРА, за да може да всеки един да сподели за проблемите си.

Г-жа Георгиева обяви заседанието за закрито.